

FINNUGRISZTIKA MESTERKÉPZÉSI SZAK

Képzési terület:	bölcsészettudomány
Képzési ciklus:	<i>mesterképzés</i>
Szakért felelős kar:	Bölcsészettudományi Kar
Szakfelelős neve:	Prof. Dr. Maticsák Sándor
Képzési hely(ek) munkarenddel:	<i>Debrecen – nappali</i>
Képzési idő:	4 félév
Az oklevélhez szükséges kreditek száma:	120 kredit
Összes kontaktóra száma	
nappali tagozaton:	960
levelező tagozaton:	
Szakmai gyakorlat ideje, kreditje, jellege	-

A SZAK KÉPESÍTÉSI ÉS KIMENETI KÖVETELMÉNYEI:

1. A mesterképzési szak megnevezése: finnugrisztika (Finno-Ugric Studies)

2. A mesterképzési szakon szerzhető végzettségi szint és a szakképzettség oklevélben szereplő megjelölése

végzettségi szint: mester- (magister, master; rövidítve: MA-) fokozat

szakképzettség: okleveles finnugrisztika szakos bölcész

a szakképzettség angol nyelvű megjelölése: Philologist in Finno-Ugric Studies

3. Képzési terület: bölcsészettudomány

4. A mesterképzésbe történő belépésnél előzményként elfogadott szakok

4.1. A 9.2. pontban meghatározott kreditek teljesítésével elsősorban számításba vehető:

bármely bölcész alapképzési szak finnugor, finn vagy észt specializációja.

4.2. A 9.3. pontban meghatározott kreditek teljesítésével vehetők figyelembe továbbá: azok az alapképzési és mesterképzési szakok, illetve a felsőoktatásról szóló 1993. évi LXXX. törvény szerinti szakok, amelyeket a kredit megállapításának alapjául szolgáló ismeretek összevetése alapján a felsőoktatási intézmény kreditátviteli bizottsága elfogad.

5. A képzési idő félévekben: 4 félév

6. A mesterfokozat megszerzéséhez összegyűjtendő kreditek száma: 120 kredit

a szak orientációja: kiegyensúlyozott (40–60 százalék)

a diplomamunka készítéséhez rendelt kreditérték: 20 kredit

a szabadon választható tantárgyakhoz rendelhető minimális kreditérték: 6 kredit

7. A szakképzettség képzési területek egységes osztályozási rendszere szerinti tanulmányi területi besorolása: **220/0220**

8. A mesterképzési szak képzési célja és a szakmai kompetenciák

A képzés célja olyan finnugrisztika szakos bölcész szakemberek képzése, akiknek elmélyült tudományos ismereteik vannak az uráli, finnugor nyelvek kialakulásának folyamatairól, azok történetileg és társadalmilag változó formáiról, tárgyyszerű ismeretekkel bírnak a finnugor népek mai politikai, szociológiai, kulturális, gazdasági és nyelvi helyzetéről. Átfogó tudományos ismeretekkel rendelkeznek a finn vagy észt nyelvről, irodalomról és kultúráról. Speciális jártasságot és felkészültséget szereznek finn vagy észt nyelv alkalmazásában, a finn vagy észt kultúrában. Képesek a diszciplínának megfelelő kutatási módszertanokat alkalmazni, és egy kiválasztott speciális kutatási területen elmélyült szakmai ismeretekkel bírnak. Képesek önálló kutatások végzésére és tudományos publikációk írására. Felkészültek a tanulmányok doktori képzés keretében történő folytatására.

8.1. Az elsajátítandó szakmai kompetenciák

A finnugrisztika szakos bölcész

a) Tudása

Részleteiben átlátja a finnugor nyelvészet elméleti problémáit, ezek történeti, folyamatszerű összefüggéseit.

Tájékozott legalább egy finnugor nyelv történetében, adatai körében.

Elmélyült ismeretei vannak egy vagy több uráli, finnugor nyelv és kultúra terén. Alaposan és átfogóan ismeri szakterületének jellemző írásbeli és szóbeli, tudományos és közéleti, népszerűsítő műfajait, kontextusát.

Tisztában van a nyelvtudomány jellemző kutatási kérdéseivel, elemzési és értelmezési módszereivel, egyes részterületeinek alapvető szakkifejezéseivel.

Jártassága van a modern elektronikus adatkezelés és kommunikáció eszközeinek használatában.

Alapvető ismeretekkel rendelkezik Finnország, Észtország, valamint a kisebb urálinépek szempontjából Oroszország multikulturális jelenségeiről.

Alapvető ismeretekkel rendelkezik Finnország vagy Észtország multikulturális jelenségeiről.

Alapvető ismeretekkel rendelkezik Finnország, Észtország, valamint a kisebb urálinépek szempontjából Oroszország multikulturális jelenségeiről.

Választott szakterületének legalább egy résztemájában alapos elméleti és gyakorlati ismeretekkel rendelkezik.

Európai kontextusokra való kitekintéssel ismeri a finn vagy az észt nyelvet, és legfontosabb kulturális objektumait, szövegeit.

b) Képességei

A finnugrisztika területén képes a kulturális jelenségek történeti elemzésére, az egymásra épülő világképek megformálódásának kritikai értelmezésére.

Átlátja a nemzeti identitásképző diskurzusok felépítését, működését.

A finnugor nyelvészet területén képes különböző szintű és típusú nyelvi jelenségeket szaktudományos szempontok mérlegelésével, releváns értelmezési keretben vizsgálni.

Képes szakterületén az információkat kritikusan elemezni, önállóan kidolgozott szempontok szerint feldolgozni és új összefüggésekre rámutatni.

Képes önállóan szelektálni és tudatosan alkalmazni a szakmai problémának, kérdéseknek, szövegcsoporthoz, adatokhoz megfelelő szaktudományos módszereket.

Véleményét a szakmai-tudományos elvárásoknak megfelelően, szükség esetén idegen nyelven is képes megfogalmazni, szakmai fórumokon megvédeni.

A finnugrisztika, fennisztika és esztológia jellemző kérdéseiről képes több stílusregiszterben, az adott műfaj szabályrendszerének megfelelően, közérthetően, választékos stílusban írni és beszélni.

Hatékonyan és magas szinten képes kommunikálni finnül vagy észtül, írásban és szóban, megérti a nyelvtudományhoz kapcsolódó szakmai szövegeket, különösképpen a szakterminológiára.

Képes az egyénileg, illetve párban, csoportban szervezett tanulás, a tanulóközösségek működésének, valamint ezek egymással való kapcsolatának elemzésére, a lehetőségek előrejelzésére, ismeri az ezekhez szükséges főbb tudományos eredményeket és releváns gyakorlatokat.

Kritikai szempontokat érvényesítve képes feltárni résztemája összefüggéseit.

A tanulmányozott nyelvvel és kultúrával kapcsolatos problémákat felismeri és kreatívan kezeli.

Ismeri a finn nyelvet felsőfokú (C1), komplex típusú nyelvvizsga szintjén, továbbaválasztás esetén az észt nyelvet felsőfokú nyelvismeret szintjén.

c) Attitűdje

Magas fokú motivációja és elkötelezettsége van a választott uráli, finnugor nyelv és kultúra tanulmányozása és művelése iránt.

Munkája és kutatásai során figyelembe veszi a kulturális jelenségek történeti, kulturális és társadalmi meghatározottságát.

Nyitott választott tudományterületének interdiszciplináris megközelítéseire.

Mérlegeli a szakterületén fölmerülő problémák sokoldalú módszertani megközelítésének lehetőségét.

Törekszik arra, hogy szakmai kommunikációjában a normáknak megfelelően nyilvánuljon meg.

Felhasználja szakterületi tudását a jelenkori társadalmi változások megértésére. Törekszik szakmai nyelvtudásának elmélyítésére.

Projektmenedzsment tudását és képességeit folyamatosan fejleszti, kezdeményezéseiben, döntéseiben a siker közös érdekét tartja szem előtt.

Kritikai nézőpontot, új látásmódot, megoldásokat, módszertanokat alkalmaz tudományterületén.

Tudatosan képviseli szaknyelvi és kommunikációs normáit, szakmájának gondolkodásmódját hitelesen közvetíti.

A nyelvtudomány és az irodalomtudomány választott területein képes és törekszik az önképzésre.

d) Autonómiája és felelőssége

Tudatosan reflektál saját történeti és kulturális beágyazottságára. Felelős európaiként képviseli szakmai, szellemi identitását.

Igyekszik alapos értelmiségi tájékozottságra szert tenni, és tudását folyamatosan magas szinten tartani. Kritikus tudatosság jellemzi szakmájához kapcsolódó kérdésekben.

Felelősen képviseli azon módszereket, amelyekkel választott szakterületét dolgozik, és elfogadja más tudományágak autonómiáját, módszertani sajátosságait.

Etikai és szakmai felelősséget vállal saját és az általa vezetett csoporttermékeiért.

Képviseli saját tudományos felismeréseit, eredményeit. Nyitott a magyar és más kulturális közösségek irányában. Felelősséget vállal egyének és csoportok szakmai fejlődéséért.

Felelősséget vállal szövegeiért, tudatában van azok lehetséges következményeinek.

9. A mesterképzés jellemzői

9.1. Szakmai jellemzők

A szakképzettséghez vezető tudományágak, szakterületek, amelyekből a szakfelépül:

- képzést alapozó bölcsészettudományi, társadalomtudományi ismeretkörök legfeljebb 6 kredit;
- finnugrisztikai szakmai ismeretek (uralisztika, a finnugor történeti-összehasonlító nyelvészet elméleti és gyakorlati szakmai ismeretei, az uráli népek kultúrája, és a haladó gyakorlati finn vagy észtl nyelvtanulás egyes fázisai) 24-34 kredit;
- választható, sajátos kompetenciákat eredményező ismeretek 54-59 kredit, amelyekből:
  - a választható programok ismeretei (a finn vagy észtl nyelvtörténet és szociolingvisztika, a finn vagy észtl irodalom elméleti kérdései, balti-finn nyelvészet, a kisebb finnugor nyelvek elsajátítása) 37-47 kredit,
  - választható tárgyak (az alapozó, törzs- és differenciált anyagban nem szereplő további uráli nyelvek, speciális képzőművészet-, zene-, tánc-, egyéb előadóművészet- és sporttörténeti ismeretek, további régészeti, történelmi, politikai, szociológiai és egyéb, a történelmi és a mai kultúrára vonatkozó tanulmányok az érintett népek vonatkozásában) 17-22 kredit.

A finnugrisztikai tudományágak kreditaránya a képzés egészén belül

- finnugor nyelvészet 15-20 kredit (kutatásmódszertan, az uráli nyelvek rendszertörténete; nem uráli nyelvek; szociolingvisztika, történeti névtan, nyelvtipológia, nyelvi kontaktusok, geolingvisztika; nyelvészeti speciális kollégium és szakszeminárium);
- uralisztika 15-20 kredit (urali történeti hangtan, alaktan, mondattan, szemantika és lexikológia; két kisebb uráli nyelv, a finn vagy az észtl nyelv haladó kurzusa; az uráli népek népköltészete, szépirodalma, tárgyi néprajz, történelme és mai kultúrája);
- uráli népek kultúrája 4-12 kredit (kutatásmódszertan, történelem és művelődéstörténet, néprajz, népzene és néptánc, irodalom, őstörténet és régészet, egyéb speciális kollégium és szakszeminárium);
- szamojedológia 4-15 kredit (szamojéd, fonológia, morfológia és szintaxis, szamojéd nyelvtörténet, nyelvi kontaktusok; nyenyec nyelv, nganaszan nyelv; egy szamojéd nyelv szociolingvisztikája; a szamojéd népek története és művelődése; szamojedológiai speciális kollégium és szakszeminárium);
- fennisztika 20-30 kredit (történelem és művelődéstörténet; finn leíró nyelvtan, a finn nyelv fejlődése, balti finn nyelvészet, finn nyelvváltozatok; finn irodalom, néprajz, fordítási és stílusgyakorlatok; észtl nyelv; speciális kollégium és szakszeminárium);
- esztológia 12-23 kredit (történelem és művelődéstörténet; észtl leíró nyelvtan, az észtl nyelv fejlődése, balti finn nyelvészet, észtl nyelvváltozatok; észtl irodalom, néprajz, fordítási és stílusgyakorlatok).

9.2. A képzést megkülönböztető speciális jegyek

A mesterképzésben a szakképzettség megszerzéséhez finn nyelvből felsőfokú (C1 szintű) idegennyelvtudást kell elérni.

9.3. A 4.1. és 4.2. pontban megadott oklevéllel rendelkezők esetén a mesterképzési képzési ciklusba való belépés minimális feltételei

A mesterképzésbe való belépéshez a korábbi tanulmányok alapján 50 kredit szükséges finnugor nyelvészet, uralisztika, uráli népek kultúrája, fennisztika, esztológia ismeretkörökből. A mesterképzésbe való felvétel feltétele, hogy a hallgató az alapképzési tanulmányaiból, ebből legalább 30 kredittel rendelkezzen. A hiányzó

krediteket a felsőoktatási intézmény tanulmányi és vizsgaszabályzatában meghatározottak szerint meg kell szerezni.

A FINNUGRISZTIKA MESTERKÉPZÉSI SZAK KREDITLISTÁJA

Tárgykód	Tantárgynév	Óra	Telj.	Kredit	Előfelt	Félév
Alapozó ismeretek (4 kredit)						
BTFGR101MA	Az uráli nyelvészet alapjai	2	koll.	4		1.
Szakmai törzsanyag (26 kredit)						
BTFGR201MA	Uráli összehasonlító nyelvészet I.	2	koll.	4		2.
BTFGR202MA	Uráli összehasonlító nyelvészet II.	2	koll.	4		1.
BTFGR203MA	Uráli nyelvek I. (finn)	4	gyj.	3		1.
BTFGR204MA	Uráli nyelvek II. (finn)	4	gyj.	3		2.
BTFGR205MA	Uráli nyelvek III. (finn)	4	gyj.	3		3.
BTFGR206MA	Uráli nyelvek IV. (finn)	4	gyj.	3		4.
BTFGR207MA	Uráli nyelvek V. (mordvin/lapp/votják)	2	gyj.	3		1-4.
BTFGR208MA	Uráli nyelvek VI. (mordvin/lapp/votják)	2	gyj.	3		1-4.
Differenciált szakmai anyag: Fennisztika specializáció (60 kredit)						
BTFGR301MA	Finn leíró nyelvtan I.	2	koll.	4		1.
BTFGR302MA	Finn leíró nyelvtan II.	2	koll.	4		2.
BTFGR303MA	Szakszövegolvasás	2	gyj.	3		1-4.
BTFGR305MA	Finn fordítási és stílusgyakorlat I.	2	gyj.	3		3
BTFGR306MA	Finn fordítási és stílusgyakorlat II.	2	gyj.	3		4
BTFGR307MA	Gyakorlati finn nyelv I.	2	gyj.	3		1.
BTFGR308MA	Gyakorlati finn nyelv II.	2	gyj.	3		2.
BTFGR401MA	Finn irodalom I.	2	koll.	4		1.
BTFGR402MA	Finn irodalom II.	2	koll.	4		2.
BTFGR501MA	A finn nyelv változatai	2	koll.	4		1-4.
BTFGR502MA	Skandinávia nyelvi helyzete	2	gyj.	3		1-4.
BTFGR503MA	Finn mint idegen nyelv	2	gyj.	3		1-4.
BTFGR504MA	A finn nyelv története	2	koll.	4		1-4.
BTFGR601MA	Svéd nyelv I.	2	gyj.	3		1-4.
BTFGR602MA	Svéd nyelv II.	2	gyj.	3		1-4.
BTFGR701MA	Szakedolgozati szeminárium I.	2	gyj.	3		3.
BTFGR801MA	Speciálkollégium I.	2	gyj.	3		1-4.
BTFGR802MA	Speciálkollégium II.	2	gyj.	3		1-4.
Szagos szabadon választható tantárgyak (10 kredit)						
BTFGR901MA	Finn történelem és művelődéstörténet	2	koll.	4		1-4.
BTFGR902MA	Balti finn nyelvészet	2	koll.	4		1-4.
BTFGR903MA	Gyakorlati finn nyelv III.	2	gyj.	3		1-4.
BTFGR904MA	Észt nyelv	2	gyj.	3		1-4.
BTFGR905MA	Speciálkollégium	2	gyj.	3		1-4.
BTFGR801MA	Diplomamunka (20 kredit)			20		4.
	Testnevelés*	2	gyj.	1		1-4.
	Munkavédelem	–	gyj.	1		1-4.

* A Munkavédelem, valamint a Testnevelés tantárgyak kreditértéke 1-1 kredit, amelyek a szak képzési és kimeneti követelményében meghatározott, a végbizonyítvány megszerzéséhez szükséges kreditek száma fölött teljesítendőek.